

ביאורים

531 ג- עוד שבע הוכחות מן הפסוקים על קיום העולם הבא

ישנו עוד שבע הוכחות מן הפסוקים לקיום העולם הבא, והן:

⁵³² הוכחה ראשונה - התורה קוראת ללימוד התורה וקיום המצוות בשם חיים, כמו שנאמר (ויקרא יח, ה): "ושמרתם את חקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם". וכן להפך, הכסיל שלא מקיים מצוות נקרא מת, כמו שנאמר (יחזקאל יח, ד, כ): "הנפש החוטאת היא תמות".

⁵³³ וכן נאמר בפסוקים נוספים, במשלי (ח, לה-לו) נאמר: "כי מצאי מצא חיים ויפק רצון מה, וחטאי חמס נפשו". וכן (שם טו, כד): "אורח חיים למעלה למשכיל". וכן (שם ז, כז): "דרכי שאול ביתה". וכן (תהילים כו, יג): "לולא האמנתי לראות בטוב ה' בארץ חיים". וכן (תהילים ט, י-יא): "כי לא תעזב נפשי לשאול... תודיעני אורח חיים". וכן (משלי יא, יט): "כן צדקה לחיים". אי אפשר לומר, שהכתובים המייעדים חיים לצדיק ומיתה לרשע מתכוונים לחיי העולם הזה, שהרי פעמים רבות הכופרים מאושרים יותר מן הצדיקים בעולם הזה או חיים כמוהם, לכן ברור שהכוונה היא לחיי העולם הבא.

⁵³⁴ הוכחה שנייה - בפסוקים רבים נאמר, שה' זוכר את הצדיקים לטובה ואת הרשעים לרעה, במשלי נאמר (י, ז): "זכר צדיק לברכה, ושם רשעים ירקב", ונחמיה אמר (ה, יט): "זכרה לי אלהי לטובה". ועל הרשעים נאמר (שם ו, יד): "זכרה אלהי לטוביה ולסנבלט כמעשיו אלה". וכן נאמר בתורה (דברים ו, כה): "וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות", וכן (שם כד, יג): "ולך תהיה צדקה לפני ה' אלהיך". וישעיה אמר (נח, ח): "והלך לפניך צדקך". וזכרון הצדיקים לטובה והרשעים לרעה משמעותו זכירה לשכר ועונש בעולם הבא.

⁵³⁵ הוכחה שלישית - בפסוקים שונים מוזכר, שלה' יש ספרים בהם כתובים מעשי הצדיקים והרשעים. משה אמר (שמות לב, לב): "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת". ונאמר (תהילים סט, כט): "ימחו מספר חיים ועם צדיקים אל יכתבו". וכן (מלאכי ג, טז): "אז נדברו יראי ה' איש את רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו". וכן (ישעיה סה, ו): "הנה כתובה לפני לא אחשה כי אם שלמתי ושלמתי על חיקם". הכתיבה בספרים האלו משמע, שה' זוכר את כל מעשי בני האדם, וידון אותם עליהם.

⁵³⁶ הוכחה רביעית - בפסוקים רבים מוזכר, שעתיד להיות מעמד, בו הקב"ה ידון את בני האדם על מעשיהם הטובים והרעים. נאמר (בראשית ד, ז): "הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תטיב לפתח חטאת רובך". וכן (קהלת ג, יז): "כי עת לכל חפץ ועל כל מעשה שם". וכן (תהילים יד, ד-ה): "הלוא ידעו כל פעלי און אכלי עמי אכלו לחם ה' לא קראו שם פחדו פחד". וכן (שם לו, יג): "שם נפלו פעלי און". וכן (איוב לה, יב): "שם יצעקו ולא יענה". בפסוקים נאמר: "שם", והכוונה לעולם הבא.

מהדורת אור עציון

ג- ⁵³¹ וכיון שזכרתי אלה הששה ענינים, צריך שאסמך להם השבעה האחרים אשר מן הכתוב. ואמר כי הם שבעה ענינים, לכל ענין רמז מן התורה וראיה, ובשאר ספרי הנביאים פרוש ובאור. ⁵³² השרש הראשון, קריאת מה שמקנה אותו^ו החכמה והתורה חיים, כאמרו (ויקרא יח, ה): "אשר יעשה אתם האדם וחי בהם, וקריאת מה שמגיעים אליו הכסילים, ממה שמקנה אותם סלכותם מות, כאמרו (יחזקאל יח, ד, ט): הנפש החטאת היא תמות, ⁵³³ ועוד (משלי ח, לה-לו): "כי מצאי מצא חיים, וחטאי חמס נפשו כל משנאי אהבו מות. ועוד (שם טו, כד): ארח חיים למעלה למשכיל למען סור משאול מטה. ועוד (שם ז, כז): דרכי שאול ביתה. ועוד (תהילים כו, יג): לולא האמנתי לראות בטוב ה' בארץ חיים. ועוד (שם טו, י-יא): כי לא תעזב נפשי לשאול, תודיעני ארח חיים. וכיון שלא היה אפשר לרמז^ו בחיים האלה אל חיי העולם הזה, מפני שהצדיק והרשע שווים בו, התחייב לרמז בהם אל חיי העולם הבא. ותחת כל פסוק דברים ארכים. ⁵³⁴ והשרש השני, ההודאה כי טובה צפונה קימת לפני האלהים לצדיקים, ורעה צפונה לרשעים. אמר בזה (משלי י, ז): זכר צדיק לברכה ושם רשעים ירקב. ואמר נחמיה (ה, יט): זכרה לי אלהי לטובה, וברשעים אמר (שם ו, יד): זכרה אלהי לטוביה ולסנבלט כמעשיו אלה. וזה אחר מה שאמר בתורה (דברים ו, כה): וצדקה תהיה לנו. ולך תהיה צדקה לפני ה' אלהיך (שם כד, יג). ועוד (ישעיה נח, ח): והלך לפניך צדקך, ותחת כל פסוק פרושים רבים. ⁵³⁵ והשרש השלישי, הודעה שלא להם ספרים שמורים, יש בהם מעשה הצדיקים והרשעים, כמו שאמר משה (שמות לב, לב): מחני נא מספרך אשר כתבת. ואמר (תהילים סט, כט): ימחו מספר חיים. ועוד (מלאכי ג, טז): אז נדברו זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו. ואמר (ישעיה סה, ו): הנה כתובה לפני. וכל מאמר פולל פרושים רבים. ⁵³⁶ והשרש הרביעי, ההתראה שיש לבוורא מעמד^ו, יגמול בו על כל מעשה אם טוב ואם רע, כאמרו (בראשית ד, ז): הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבך. ועוד (קהלת ג, יז): כי עת לכל חפץ ועל כל המעשה שם. ועוד (תהילים יד, ה): שם פחדו פחד. ועוד (שם לו, יג): שם נפלו פעלי און. ועוד (איוב לה, יב): שם יצעקו ולא יענה. וכולל כל מאמר מזה פרושים רבים.

ראיות מהפסוקים לקיומו של העולם הבא

